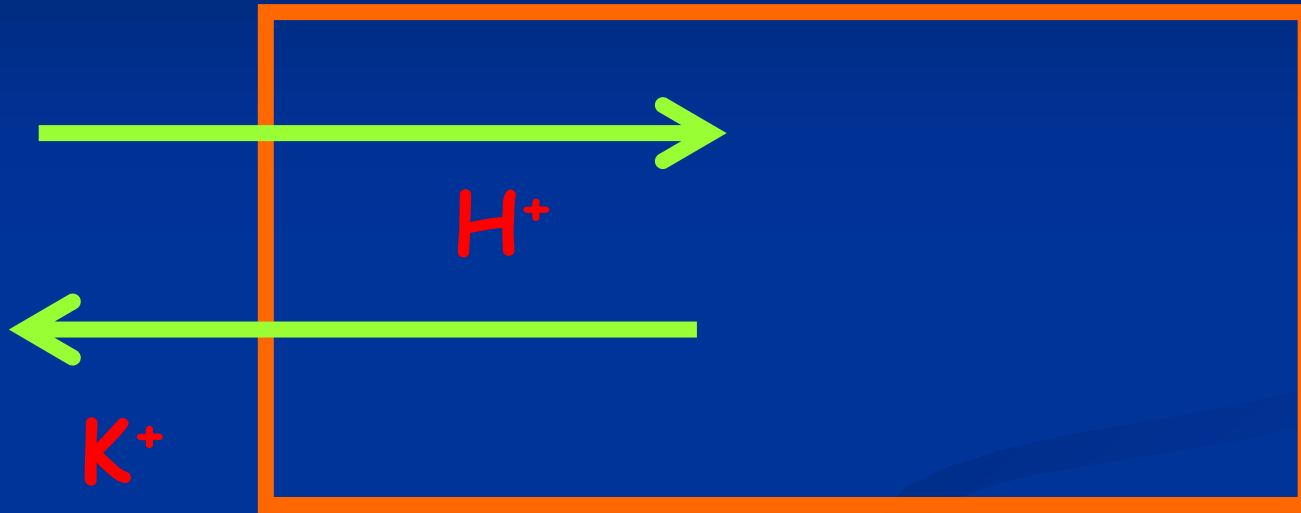

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΗΣ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΩΝ

Λιάμης Γεώργιος

Λέκτορας Παθολογίας
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΗ ΟΞΕΩΣΗ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ (1)

Οξέωση $\longrightarrow$ είσοδος H^+ στα κύτταρα $\longrightarrow$ έξοδος K^+
από τα κύτταρα $\longrightarrow$ **ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ**

ΜΕΤΑΒΟΛΙΚΗ ΟΞΕΩΣΗ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ (2)

- ❖ Αύξηση του K^+ κατά 0.6 mEq/L ($0.2 - 1.7 \text{ mEq/L}$) για μείωση του pH κατά 0.1 μονάδα
- ❖ Η αύξηση των επιπέδων του K^+ είναι μεγαλύτερη σε μεταβολικές οξεώσεις που οφείλονται σε νεφρική ανεπάρκεια ή διάρροιες

ΔΙΑΒΗΤΙΚΗ ΚΕΤΟΟΞΕΩΣΗ (ΔΚΟ) ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ (1)

- Σημαντικό έλλειμμα K^+ (συνήθως 3-5 mEq/Kg Β.Σ αλλά που μπορεί να υπερβαίνει τα 10 mEq/Kg Β.Σ)
- Αίτια: ελαττωμένη πρόσληψη K^+ , έμετοι & αυξημένη νεφρική αποβολή K^+ (ωσμωτική διούρηση)

ΩΣΤΟΣΟ

- Η συγκέντρωση του K^+ του ορού είναι συνήθως φυσιολογική ή και αυξημένη (στο 30% των ασθενών)

ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΔΚΟ

Έλλειψη
ινσουλίνης

Καθυστέρηση
εισόδου K^+ στα
κύτταρα

↑ P_{O_2m}

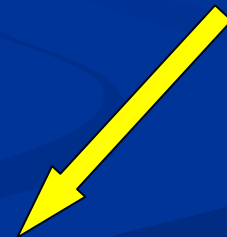
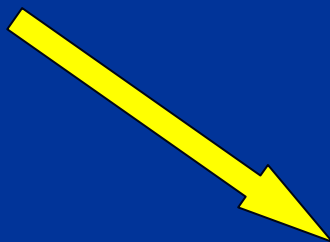

Έξοδος H_2O
και K^+ από τα
κύτταρα

Οξυαιμία

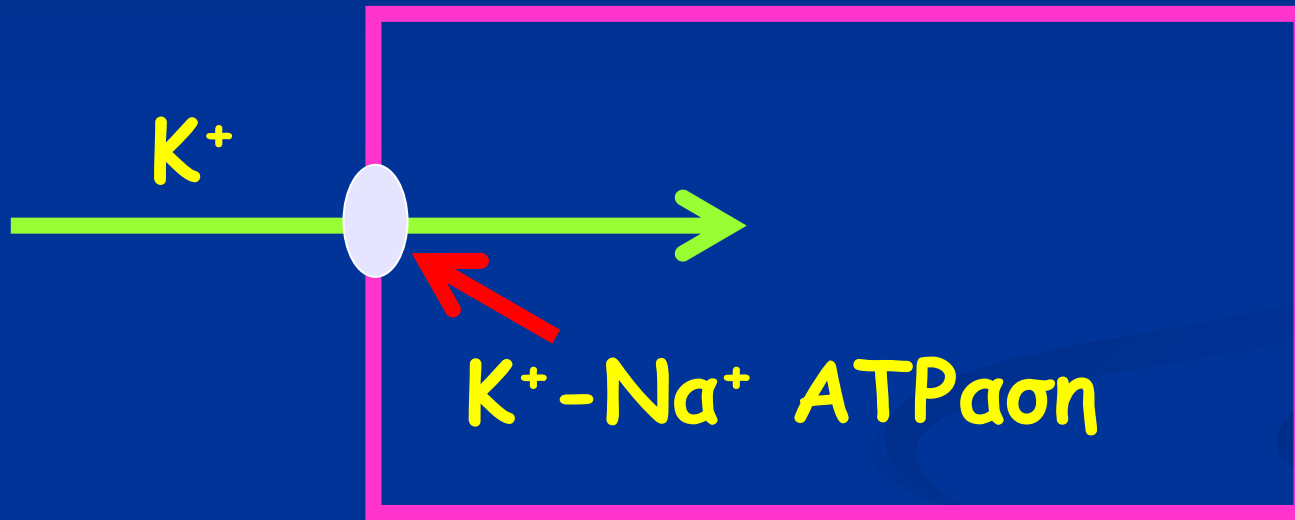

Έξοδος
 K^+ από τα
κύτταρα

ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΙΝΣΟΥΛΙΝΗ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΔΚΟ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+

ΓΑΛΑΚΤΙΚΗ ΟΞΕΩΣΗ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+

Ιστική υποξία

↑ κυτταρικός καταβολισμός

Απελευθέρωση K^+ στον
εξωκυττάριο χώρο

ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΝΕΦΡΟΣΩΛΗΝΑΡΙΑΚΗ ΟΞΕΩΣΗ (ΝΣΟ)

- ❖ **ΝΣΟ τύπου I** : αδυναμία απέκκρισης H^+ στα αθροιστικά σωληνάρια (διαταραχή αντλίας H^+ -ΑΤΡάσης / $\downarrow \Delta V$)
- ❖ **ΝΣΟ τύπου II** : αδυναμία επαναρρόφησης HCO_3^- στα εγγύς σωληνάρια
- ❖ **ΝΣΟ τύπου IV** : υποαλδοστερονισμός

ΝΣΟ ΤΥΠΟΥ Ι

- ❖ Υπερχλωρραιμική μεταβολική οξέωση με φυσιολογικό ΧΑ
- ❖ Θετικό χάσμα ανιόντων στα ούρα
- ❖ pH ούρων > 5.3
- ❖ Συνυπάρχει νεφρολιθίαση και νεφρασβέστωση

ΝΣΟ ΤΥΠΟΥ Ι ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ $K^+(1)$

K^+ ορού Φ ή (κλασσική ΝΣΟ τύπου Ι)

- ❖ Η επαναρρόφηση Na^+ επιτελείται κυρίως με ανταλλαγή K^+ (εξαιτίας της ελάττωσης της απέκκρισης H^+ στα αθροιστικά σωληνάκια)
- ❖ Ελαττωμένη λειτουργία της $H^+ - K^+ - ATPάσης$ των αθροιστικών σωληναρίων (η οποία φυσιολογικά επαναροφά K^+ και απεκκρίνει H^+)

Siamopoulos KC, Elisaf M,
Moutsopoulos HM

Hypokalemic paralysis as the
presenting manifestation of
primary Sjogren's syndrome

Nephrol Dial Transplant 1994;9: 1176-1178

ΝΣΟ ΤΥΠΟΥ Ι ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ (2)

❖ K^+ ορού ↑

(αποφρακτική ουροπάθεια/δρεπανοκυτταρική νόσος)

↓ της επαναρόφησης Na^+ στα φλοιώδη αθροιστικά σωληνάρια → ↓ της ηλεκτροαρνητικότητας του αυλού (↓ ΔV) → ↓ απέκκρισης K^+

ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΝΣΟ ΤΥΠΟΥ ΙΙ

- ❖ pH ούρων ποικίλλει
- ❖ Συνυπάρχει γενικευμένη διαταραχή της λειτουργίας των εγγύς εσπειραμένων σωληναρίων
- ❖ Συνυπάρχει ραχίτιδα ή οστεομαλακία

K^+ ορού Φ ή $\downarrow$

ΝΣΟ ΤΥΠΟΥ ΙΙ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+

Αδυναμία επαναρρόφησης HCO_3^- στα εγγύς σωληνάρια

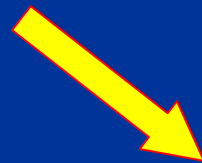

↓ επαναρρόφησης HCO_3^- , Na^+ & H_2O στα εγγύς σωληνάρια

↑ αλδοστερόνης

↑ άπω ροής

ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΝΣΟ ΤΥΠΟΥ IV

- ❖ pH ούρων < 5.3
- ❖ Η διόρθωση της υπερκαλιαιμίας μπορεί να διορθώσει την οξέωση

K^+ ορού ↑↑

ΥΠΟΡΕΝΙΝΑΙΜΙΚΟΣ ΥΠΟΑΛΔΟΣΤΕΡΟΝΙΣΜΟΣ

- ❖ Ασυμπτωματική υπερκαλιαιμία
- ❖ Ήπια έκπτωση της νεφρικής λειτουργίας (κάθαρση κρεατινίνης 20-75ml/min)
- ❖ Το 50% των ασθενών έχει σακχαρώδη διαβήτη

ΟΞΕΩΣΗ

ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΥΠΕΡΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΑΛΚΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ (I)

Αλκάλωση $\longrightarrow$ έξοδος H^+ από τα κύτταρα $\longrightarrow$

είσοδος K^+ στα κύτταρα $\longrightarrow$ ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΑΛΚΑΛΩΣΗ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ (II)

↓ K^+ κατά $0.4mEq/L$ για αύξηση του pH
κατά 0.1 μονάδα

ΑΛΚΑΛΩΣΗ

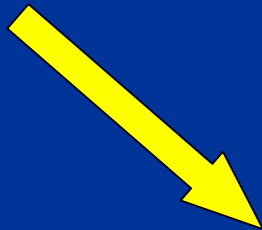
ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

ΥΠΟΚΑΛΙΑΙΜΙΑ

Έξοδος K^+ από
τα κύτταρα

Είσοδος H^+
στα κύτταρα

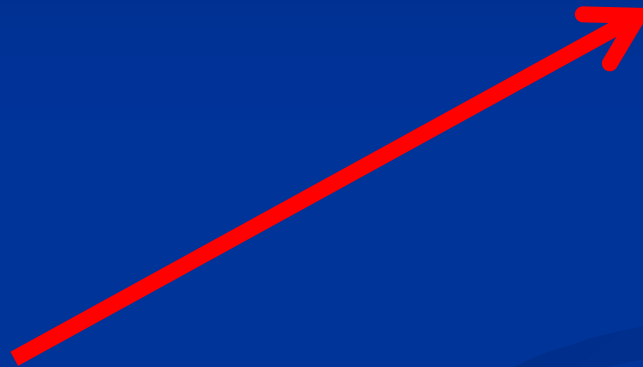
↓ pH στα
σωληναριακά
κύτταρα

↑ νεφρικής
απέκκρισης H^+ & ↑
επαναρρόφησης HCO_3^-

ΑΛΚΑΛΩΣΗ

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΥΠΟΝΑΤΡΙΑΙΜΙΑ (1)

Φυσιολογικό αρτηριακό pH

- ❖ ΣΙΑΔΗ
- ❖ Πρωτοπαθής πολυδιψία
- ❖ Οιδηματώδεις καταστάσεις
- ❖ Έλλειψη κορτιζόλης
- ❖ Υποθυρεοειδισμός

Η συγκέντρωση του K^+ του ορού είναι
συνήθως φυσιολογική

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΥΠΟΝΑΤΡΙΑΙΜΙΑ (2)

Μεταβολική αλκάλωση

- ❖ Έμετοι
- ❖ Διουρητικά

Η συγκέντρωση του K^+ του ορού είναι φυσιολογική ή ελαττωμένη

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ K^+ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΥΠΟΝΑΤΡΙΑΙΜΙΑ (3)

Μεταβολική οξέωση

- ❖ Η συγκέντρωση του K^+ του ορού είναι φυσιολογική ή αυξημένη
Νεφρική ανεπάρκεια & επινεφριδιακή ανεπάρκεια
- ❖ Η συγκέντρωση του K^+ του ορού είναι φυσιολογική ή ελαττωμένη
Διάρροιες